

Revurdering af miljøgodkendelse til slagtesvineproduktion på Radbjergvej 16, 4873
Væggerløse

GULDBORGSUND

REVURDERING

AF MILJØGODKENDELSE TIL SLAGTESVINEPRODUKTION PÅ RADBJERGVEJ 16, 4873
VÆGGERLØSE

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	INDLEDNING OG AFGØRELSE	4
1.1	Juridisk baggrund for revurdering	4
1.2	Ikke teknisk resume	5
1.3	Datablad	6
1.4	Opsamling og konklusion	7
1.5	Afgørelse	7
2	VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSE	7
2.1	Generelle vilkår	7
2.2	Indretning og drift	7
2.3	Luft og lugt	8
2.4	Støj	8
2.5	Fluebekæmpelse	9
2.6	Kemiske bekæmpelsesmidler	9
2.7	Spildevand	9
2.8	BAT	9
2.9	Egenkontrol	10
2.10	Renere teknologi	11
2.11	Sikkerhedsforanstaltninger	11
2.12	Energi og vandforbrug	11
2.13	Beredskabsplan	11
2.14	Husdyrbrugets ophør	12
2.15	Generelle bemærkninger	12
3	VILKÅRSREDEGØRELSE	14
3.1	Generelle forhold	14
3.2	Indretning og drift	14
3.3	Luft og Lugt	15
3.4	Støj	15
3.5	Fluebekæmpelse	15
3.6	Kemiske bekæmpelsesmidler	15
3.7	Affald	15
3.8	Spildevand	15
3.9	BAT	15
3.10	Egenkontrol	15
3.11	Renere teknologi	16
3.12	Sikkerhedsforanstaltninger	16
3.13	Energi og Vandforbrug	16
3.14	Beredskabsplan	16
3.15	Husdyrbrugets ophør	16
4	BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER	16
4.1	Ammoniak og anvendelse af BAT	17
4.2	Fosfor og anvendelse af BAT	24
4.3	Opbevaring af gødning	26
4.4	Udbringning af gødning	26
4.5	Forbrug af vand og energi	26
4.6	Management	27

4.7	Støj	29
4.8	Lugt	29
4.9	Samlet vurdering af anvendelse af BAT	30
5	HØRINGER	30
6	SAMLET VURDERING OG KONKLUSION	30

1 INDLEDNING OG AFGØRELSE

1.1 JURIDISK BAGGRUND FOR REVURDERING

Miljøgodkendelser af husdyrbrug meddelt efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5, § 33, skal regelmæssigt tages op til revurdering og om nødvendigt ajourføres i lyset af den teknologiske udvikling. Den første revurdering sker 8 år efter miljøgodkendelsen er meddelt, og de efterfølgende revurderinger skal ske mindst hvert 10. år.

Fra det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen finder grundlag for at revurdere et husdyrbrugs miljøgodkendelse, meddelt jf. miljøbeskyttelseslovens kapitel 5, § 33, træder husdyrlovens¹ regelsæt i kraft.

Det fremgår af husdyrlovens § 41, at revurderingen gennemføres ved påbud efter husdyrlovens § 39. Revurderingen skal resultere i en afgørelse, hvor vilkårene i den oprindelige miljøgodkendelse enten skærpes eller bibeholdes, samt evt. med fjernelse af vilkår, der ikke længere er relevante.

Hovedformålet med den regelmæssige revurdering er, at det løbende sikres, at husdyrbrugets indretning og drift fortsat er baseret på anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). BAT skal sikre, at forureningen fra husdyrbruget til stadighed begrænses mest muligt. Der skal således stilles skærpede vilkår, hvis væsentlige ændringer i BAT skaber mulighed for nedbringelser af husdyrbrugets miljøpåvirkninger, uden det medfører uforholdsmæssige store økonomiske omkostninger.

En revurderingsafgørelse er IKKE en ny godkendelseshandling. Derfor kan en revurdering ikke indeholde udvidelser eller ændringer, der medfører forøget forurening fra den igangværende produktion.

---

¹ Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (også kaldet husdyrloven), jf. lovbek. nr. 1486 af 04.12.2009 med senere ændringer

Revurderingen giver ikke mulighed for at gennemføre vurderinger efter habitatbekendtgørelsens § 7². Baggrunden er, at habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, ikke gælder for eksisterende virksomhed, der fortsætter uændret. Ligeledes giver husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen³ ikke hjemmel til, at bekendtgørelsens beskyttelsesniveauer i forhold til natur skal gælde i revurderingssager. Når det gælder beskyttelsesniveauet for ammoniak skal bekendtgørelsens totaldepositionskrav i forhold til kategori 1 og kategori 2 natur dog være opfyldt efter en frist, som fastlægges konkret i den enkelte sag.

Vilkår, der påbydes af hensyn til den omkringliggende natur, kan ved revurderinger kun gennemføres i overensstemmelse med princippet om BAT.

Påbud, ud over det der følger af BAT, skal således være begrundet i en væsentlig forurening, hvor der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse eller, hvor forureningen i øvrigt går ud over det, der blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Revurderingen af husdyrbrug udløser ikke miljøvurdering af egne arealer, forpantede arealer eller af tredjemandsarealer.

Som indledning til en revurdering udarbejdes et oplæg til husdyrbrugets ejer om processen og de forventede vilkårsændringer. Endvidere er offentligheden gjort bekendt med revurderingen ved annoncering, og er oplyst om, at alle kan kommenter sagen og udbede sig mulighed for at se udkast til afgørelse.

1.2 IKKE TEKNISK RESUME

Radbjergvej 16 blev første gang miljøgodkendt d. 12.08.2003. Guldborgsund Kommune påbegyndte revurderingen af Radbjergvej 16 i oktober 2012, men på grund af uklarheder omkring husdyrlovens regler i forbindelse med revurderinger, har arbejdet ligget stille i en periode.

Radbjergvej 16 blev miljøgodkendt til en produktion på 249 DE omfattende 8.964 slagtesvin fra 30 til 100 kg. Vægtintervallet var dog ikke fastsat i vilkår i den gamle miljøgodkendelse. Efterfølgende er der gradvist sket en ændring af vægtintervallet og beregningen af dyreenheder er blevet ændret, således at der nu er tilladelse til 8.964 slagtesvin fra 30 til 107 kg, svarende til 233,32 DE.

Alle 3 staldafsnit er indrettet med delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv. Der er samlet 2.560 stipladser i staldene.

Radbjergvej 16 er beliggende i jordbrugsområde med særlige naturværdier, indenfor kystnærhedszonen og i område med drikkevandsinteresser. Der er dog ingen naturområder med særlige beskyttelseskrav i umiddelbar nærheden af bedriften. Da der er tale om eksisterende lovligt opførte driftsbygninger, er der ikke set nærmere på planforholdene.

---

² Bekendtgørelse nr. 408 af 01.05.2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter med senere ændringer.

³ Bekendtgørelse nr. 1283 af 08.12.2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer (kaldet husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).

Den i husdyrgodkendelse.dk, skema 68374 version 2 foretagne beregning viser, at den nuværende produktion lever op til gældende lugtkrav.

Den aktuelle produktion er, som det fremgår af vurderingsafsnittet, vurderet til at have en miljøbelastning på et forventeligt niveau og bedriften har tænkt BAT ind, hvor dette er økonomisk proportionalt. Det er således vurderet, at den eneste proportionale teknologiske forbedring der kan anvises, er begrænsning af foderets fosforindhold. Denne revurdering medfører således kun nye vilkår om begrænsning af fosfor, god landmands praksis / management, herunder vilkår om energibesparelser, beredskabsplan, plan for nedlukning o.l..

1.3 DATABLAD

Titel:	Revurdering af miljøgodkendelse til slagtesvineproduktion på Radbjergvej 16, 4873 Væggerløse
Revurderingen omfatter:	Slagtesvineproduktion på 8.964 svin (30-107 kg) svarende til 233,32 DE.
Dato ikrafttrædelse:	7. juli 2015
Bedriftens navn og adresse:	Henrik Larsen, Radbjergvej 16, 4873 Væggerløse
CVR-nr.:	19692833
CHR-nr.:	94768
Ejendomsnummer:	94779
Matr.nr. og ejerlav:	3g, Radbjerg By, Væggerløse m.fl.
Bedriftens ejer:	Henrik Larsen
Tilsynsmyndighed:	Guldborgsund kommune

For annonceret d.	30.08.2012
Udkast i høring hos ansøger d.	27.05.2015
Nabo/partshøring i perioden d.	Det er vurderet, at der ikke er høringsberettigede parter ud over ejer.
Afgørelse annonceret d.	07.07.2015
Klagefrist udløber d.	04.08.2015
Søgsmålsfristen udløber d.	07.01.2016
Næste revurdering påbegyndes i	Juli 2025

1.4 OPSAMLING OG KONKLUSION

Revurderingsafgørelsen indeholder en samling af alle gældende vilkår for bedriften, samt kommunens vurderinger af om bedriften lever op til BAT indenfor områderne miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet og naboer.

De gennemførte vurderinger er foretaget på baggrund af lovgivning, vejledninger, beregninger foretaget i husdyrgodkendelse.dk, dels skema nr. 68374 og dels scenarieberegning i skema 76863 og 76864.

Konklusion

Guldborgsund Kommune meddeler afgørelse om revurderingen under forudsætning af, at gældende regler på området og nedenstående vilkår overholdes. Ved overholdelse af gældende regler på området og nedenstående vilkår vurderes det, at der ved anvendelse af BAT er truffet tilstrækkelige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening fra husdyrbruget. Det er således vurderet, at husdyrbruget fortsat kan drives på stedet uden væsentlige påvirkninger af omgivelserne.

1.5 AFGØRELSE

Guldborgsund Kommune meddeler hermed påbud om ændring af vilkårene i miljøgodkendelse af 12.08.2003.

Påbuddet meddeles med hjemmel i husdyrlovens § 39, jf. § 41.

Vilkår med fed tekst er tilføjet med dette påbud. Vilkår med normal tekst er bibeholdt uden ændringer. I det efterfølgende afsnit 3. Vilkårsredegørelse gennemgås de vilkår, der er bibeholdt, er nye eller ændret, samt de vilkår, der er sløffet med dette påbud.

2 VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSE

2.1 GENERELLE VILKÅR

1. **Der må på årsbasis maksimalt produceres 8.964 slagtesvin (30 – 107 kg) svarende til 233,32 DE.**

Ved evt. fremtidig ændring af omregningsfaktorerne fra dyr til DE er det antallet af slagtesvin og det fastlagte vægtinterval, der er afgørende for den tilladte produktion.

2. Virksomheden skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for denne godkendelse.
3. **Guldborgsund Kommune skal orienteres om ændringer i ejerforhold eller ændring af driftsansvarlig. Orienteringen skal ske senest 14 dage efter evt. ændring.**

2.2 INDRETNING OG DRIFT

4. Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt, og således at skæmmende oplag undgås.
5. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

6. Ejendommen skal have mindst 9 måneders opbevaringskapacitet til rådighed på ejendommen.
7. Ændringer i udspretningsarealer skal meddeles tilsynsmyndigheden senest den 31. marts i den pågældende planperiode.
8. Udbringning af gylle skal koncentreres over så kort tid som muligt, dvs. nogle få uger, således at lugtgenerne er så kortvarige som muligt.
9. Omrøring af gylle må tidligst påbegyndes umiddelbart før udkørsel.
10. Der skal indrettes en befæstet påfyldningsplads til gyllevogn med afløb til gyllebeholder.

2.3 LUFT OG LUGT

11. Virksomheden må ikke give anledning til væsentlige lugtgener uden for ejendommens areal, herunder ved beboelse udenfor ejendommens areal. Tilsynsmyndigheden foretager alene vurderingen at, hvorvidt lugtgenerne er væsentlige.
12. Staldventilationen skal indrettes således, at der ved reduceret ventilationsbehov – f.eks. i kolde perioder – sker en regulering af luftmængden i færrest mulige afkast, og at øvrige ventilationsafkast enten stoppes eller kører ved maksimal effekt.
13. Staldventilationen skal renholdes og justeres efter behov, og der skal holdes en god staldhygiejne og –drift.
14. Såfremt der konstateres lugtgener fra virksomheden, f.eks. i forbindelse med klager fra nabo, der af tilsynsmyndigheden vurderes som væsentlige, skal virksomheden iværksætte lugtdæpende foranstaltninger efter nærmere aftale med tilsynsmyndigheden.
15. Virksomheden må ikke give anledning til støvgener uden for ejendommens areal, der af tilsynsmyndigheden vurderes som væsentlige.

2.4 STØJ

16. Produktionsanlæggets bidrag – målt udendørs – til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) må i intet punkt i skel til nabobeboelse overstige følgende støjgrænser:

	DAG	
Mandag – fredag	Kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A)
Lørdag	Kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A)
Lørdag	Kl. 14.00 – 18.00	45 dB(A)
Søn- og helligdage	Kl. 07.00 – 18.00	45 dB(A)
	Aften	
Alle dage	Kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A)
	Nat	
Alle dage	Kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)*

*Støjniveauets maksimalværdi – målt ved tidsvægtningen Fast – må om natten ikke overstige 55 dB(A).

For dagperioden kl. 07.00 – 18.00 skal grænseværdien overholdes indenfor det mest støjbelastende tidsrum på 8 timer (**lørdag dog indenfor henholdsvis 7 timer perioden fra 07.00 – 14.00 og 4 timer i perioden fra 14.00 – 18.00**).

For aftenperioden kl. 18.00- 22.00 skal grænseværdien overholdes indenfor den mest støjbelastende tidsrum på 1 time.

For natperioden kl. 22.00 – 07.00 skal grænseværdien overholdes indenfor det mest støjbelastende tidsrum på ½ time.

17. Til- og frakørsel af dyr til opfedning, slagtning og destruktion må kun foregå i følgende tidsrum:

Mandag – fredag kl. 07.00 – 18.00

Lørdag kl. 07.00 – 14.00

18. Såfremt det konstateres, at produktionsanlægget ikke overholder ovennævnte støjgrænser, skal virksomheden iværksætte støjdæmpende foranstaltninger efter nærmere aftale med tilsynsmyndigheden.

2.5 FLUEBEKÆMPELSE

19. Der skal overalt på produktionsanlægget foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med gældende retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium, gerne med bidrag fra anvendelse af biologisk bekæmpelse med rovfluer.

2.6 KEMISKE BEKÆMPELSESMIDLER

20. Kemiske bekæmpelsesmidler skal opbevares i lukket rum med tæt gulv, og uden mulighed for afløb til kloak, jord, vandløb eller grundvand, og med opkant, der sikrer, at eventuelt spild svarende til indholdet af den største beholder kan tilbageholdes. Derudover skal midler, der er klassificeret som *Giftige* eller *Meget giftige*, opbevares i aflåst giftrum.

2.7 SPILDEVAND

21. Processpildevand fra staldene skal ledes til gyllebeholderne. Overfladevand fra tage m.m. skal ledes gennem dræn til Marrebæk Kanal.

2.8 BAT

22. Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end 5.253 kg P pr. år.

"P ab dyr pr. slagtesvin" beregnes ud fra følgende ligning og værdierne i nedenstående tabel. Værdierne i tabellen er ikke er bindende enkeltvis.:

$((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram fosfor pr. FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst})$.

Faktor	Værdi
Antal slagtesvin	8.964
Indgangsvægt, kg	30
Afgangsvægt, kg	107
FEsv pr. kg. Tilvækst	2,85
Gram fosfor pr. FEsv.	4,6
P ab dyr pr. slagtesvin	0,586

23. Der skal føres en logbog eller produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:

- Antal producerede dyr
- Gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt)
- Foderforbrug pr. kg tilvækst
- Det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FESv i foderblandingerne
- P ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar, svarende til den periode, der gælder for beregning af type-2 korrektionsfaktoren i gødningsregnskabet.
- Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.
- Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

2.9 EGENKONTROL

24. Af hensyn til tilsynsmyndighedens muligheder for at føre et effektivt tilsyn med produktionen stilles der vilkår om, at virksomheden fører driftsjournal, hvori følgende noteres/indgår:

- Årlig opgørelse over antallet af producerede slagtesvin.
- Årlig opgørelse over antallet af stipladser.
- Årlig opgørelse over udspretningsarealer for den gødning, der produceres på Radbjergvej 16. Opgørelsen kan f.eks. være i form af markkort med angivelser af matr. nr. og ejerlav.
- Oplysninger om udbringningstidspunkter og afgrødetype.
- Kopi af leverings- og forpagtningsaftaler for de seneste 3 år, inkl. indeværende år.
- Kvittering for aflevering af farligt affald, såsom spildolie, oliefiltre, akkumulatorer m.m.
- Månedlige optegnelser over tilstande og tætheden af flydelaget for hver enkelt gyllebeholder.
- Oplysninger om væsentlige driftsforstyrrelser eller uregelmæssigheder, der har eller kan have miljømæssige betydning. Der redegøres for type, omfang og afhjælpende foranstaltninger.

Driftsjournalen skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden i en periode på minimum 3 år.

25. Såfremt tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal virksomheden for egen regning lade udføre målinger/beregninger af støj fra produktionsanlægget og dokumentere, at støjgrænserne i vilkår 16 er overholdt. Der kan højst foretages 1 støjmåling pr. år for virksomhedens regning, såfremt vilkårene er konstateret overholdt.

Målingerne/-beregningerne skal udføres af et DANAK akkrediteret firma eller et firma, der på forhånd kan godkendes af tilsynsmyndigheden.

Driftsbetingelser for anlægget og målepositioner skal aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmålingerne/-beregningerne skal udføres i henhold til Miljøministeriets til enhver tid gældende vejledning om måling af støj – pt.

afsnit 7 og 9 i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om ekstern støj fra virksomheder. Målerapporten skal bl.a. udfærdiges ifølge vejledningens afsnit 9.10. Beregninger skal udføres i henhold til vejledning nr. 5/1993 om beregning af ekstern støj fra virksomheder.

2.10 RENERE TEKNOLOGI

26. Virksomheden skal ved indkøb af ny teknologi, maskiner eller omlægning af produktionen lægge vægt på, hvad der er opnåeligt ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, herunder mindre forurenende råvarer, processer og anlæg, og de bedst mulige forureningsbekæmpende foranstaltninger. Ved denne vurdering skal der lægges vægt på en forebyggende indsats gennem anvendelse af renere teknologi.

2.11 SIKKERHEDSFORANSTALTNINGER

27. Virksomhedens produktionsanlæg skal indrettes sådan, at spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres og forebygges, og sådan at skadens omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld.

28. Akut forurening, som følge af driftsuheld eller andet, skal straks meddeles **tilsynsmyndigheden eller miljøvagten.**

29. **Såfremt der på bedriftens arealer anvendes flydende handelsgødning, skal det opbevares i tanke, der er placeret så evt. spild kan opsamles og så tankene er sikret mod påkørsel.**

2.12 ENERGI OG VANDFORBRUG

30. **Drikkevandssystemerne skal drives og vedligeholdes således, at unødigt spild undgås.**

31. **Der skal årligt udarbejdes en opgørelse over det foregående års forbrug af vand, elektricitet og diesel. Eventuelle væsentlige udsving i forbruget i forhold til det/de foregående år skal forklares i opgørelsen, og der skal redegøres for gennemførte tiltag til at reducere forbruget. Opgørelsen skal forevises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune på anmodning.**

2.13 BEREDSKABSPLAN

32. **Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller hvornår og hvordan, der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for bedriftens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.**

33. **Beredskabsplanen, som skal være godkendt af Guldborgsund Kommune, skal som minimum indeholde:**

- **Procedure, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe forurening fra ulykker/uheld og begrænse forureningens udbredelse.**
- **Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres, hvornår og hvordan. Udenfor normal åbningstid kan miljøvagten og / eller beredskabet kontaktes via politiet på tlf. 114. Eventuel kontakt til miljøvagten og / eller beredskab fritager ikke for pligten til at orientere tilsynsmyndigheden først kommende hverdag efter forureningen.**
- **Kortbilag over bedriften med angivelse af placering af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.**

- **En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpende tiltag f.eks. inddæmning og opsamling af spild/lækage af stoffer, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.**

2.14 HUSDYRBRUGETS OPHØR

34. **Ejer skal senest en måned efter, at der er truffet beslutning om lukning af bedriften, indsende en plan til tilsynsmyndigheden, som beskriver de nødvendige foranstaltninger for at undgå fremtidig forureningsfare. Omfang og indhold af planen, samt tidsplan for hvornår foranstaltningerne skal være udført, skal accepteres af tilsynsmyndigheden.**

2.15 GENERELLE BEMÆRKNINGER

Udover ovenstående vilkår er der en række love, bekendtgørelser, samt kommunale regulativer, som driften og indretningen af husdyrbruget skal være i overensstemmelse med. Listen er ikke fuldstændig, men kun en opremsning af de regler, der erfaringsmæssigt hyppigst bliver overset. Opmærksomheden henledes specielt på:

- Lov om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug jf. lovbek. nr. 1486 af 04.12.2009 m. senere ændringer, som fastlægger, at enhver ændring af drift og / eller indretning af husdyrbruget, der kan medføre forøget forurening, skal godkendes inden ændringen gennemføres. Det er Guldborgsund Kommune, der er godkendelsesmyndigheden og som afgør, om en ændring er godkendelsespligtig.
- Jf. Lov om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug, § 33, stk. 3 vil en manglende udnyttelse af hele eller dele af godkendelsen i 3 på hinanden følgende år herefter medføre et varigt bortfald af den ikke udnyttede del. Dvs. hvis dyreholdet ligger under det i denne godkendelse maksimalt tilladte i 3 år, er det ikke tilladt at hæve dyreholdet igen uden fornyet ansøgning og miljøgodkendelse.
- Bekendtgørelse nr. 594 af 04.05.15 om erhvervmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. krav omkring opbevaring og anvendelse af husdyrgødning.
- Bekendtgørelse nr. 1322 af 14.12.12 om kontrol af beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning og ensilagesaft.
- Guldborgsund Kommunes affaldsregulativer, som bl.a. forbyder private at afbrænde affald, samt sætter en række krav til opbevaring og bortskaffelse af farligt affald og medicin affald. Farligt affald skal således opbevares under tag, på tæt bund og med mulighed for opsamling af spild. Opsamlingskapaciteten skal mindst svare til indholdet af den største benyttede beholder til farligt affald.
- Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr nr. 558 af 01.06.11.
- Bekendtgørelse nr. 1321 af 21.12.11 om indretning, etablering og drift af oliestanke, rørsystemer og pipelines.
- Bekendtgørelse nr. 1598 af 18.12.14 om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler.

Revurdering af miljøgodkendelse til slagtesvineproduktion på Radbjergvej 16, 4873
Væggerløse

Guldborgsund Kommune
Center for Miljø og Plan
7. juli 2015

Marlene Bendix Jensen
Agronom

Mette Wolthers
Ingeniør

3 VILKÅRSREDEGØRELSE

I det følgende gennemgås vilkårene i denne revisionsafgørelse med oplysning om hvilke vilkår, der er bibeholdt, er nye eller ændret, samt hvilke vilkår, der er sløjft.

3.1 GENERELLE FORHOLD

Vilkår 1 er **nyt** idet det gamle vilkår 1.1, som fastsatte den tilladte produktion, er ændret i overensstemmelse med den løbende ændring af vægtintervallet, som er blevet accepteret ved tilsynene på bedriften. For at undgå lignende løbende ændringer er vilkåret udbygget med oplysning om, at det er antallet af grise og det fastlagte vægtinterval og ikke antal DE, der fastlægger tilladt produktion.

Det gamle vilkår 1.1 er **fjernet** jf. ovenstående.

Det gamle vilkår 1.2, der fastsætter, at virksomheden skal indrettes og drives som oplyst er **bibeholdt** nu som vilkår 2.

Der er indsat **nyt** vilkår 3, om at Guldborgsund Kommune skal orienteres om ændringer i ejerforhold eller ændring af driftsansvarlig.

Miljøbelastningen fra en produktion er ikke kun afhængig af de fysiske rammer, men i høj grad af, hvordan produktionen drives (management). Ved skift i ejerforhold og eller driftsansvarlig er det vigtigt for kommunen at få dette oplyst, så det kan vurderes om skiftet giver anledning til at ændre tidspunktet for næste tilsyn. I tilfælde af uheld / forureninger er det endvidere vigtigt at have de korrekte kontaktinformationer.

3.2 INDRETNING OG DRIFT

Det gamle vilkår 1.3 om renholdelse af ejendommen og dens omgivelser er **bibeholdt**, nu som vilkår 4.

Det gamle vilkår 1.4 om opbevaring af foder er **bibeholdt** nu som vilkår 5.

Det gamle vilkår 1.5 om bortfald af godkendelsen ved manglende udnyttelse er **fjernet**, idet vilkåret ikke længere har relevans.

Det gamle vilkår 2.1 om overholdelse af krav i husdyrgødningsbekendtgørelsen er **fjernet**, idet vilkåret er overflødig.

Det gamle vilkår 2.2 om min. 9 mdr. opbevaringskapacitet er **bibeholdt**, nu som vilkår 6.

Det gamle vilkår 2.3 om flydelag er **fjernet**, idet reglerne om flydelag fremgår direkte af husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Første del af det gamle vilkår 2.4 om harmoniareal er **fjernet**, idet reglerne om harmoniarealer fremgår direkte af husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Anden del af det gamle vilkår 2.4 om anmeldelse af ændringer i udspretningsarealet er **bibeholdt**, nu som vilkår 7.

Det gamle vilkår 2.5 om dokumentation for overholdelse af harmonikrav m.m. er **fjernet**, idet vilkåret er overflødig.

Det gamle vilkår 2.6 om begrænset udspreddning af husdyrgødning på et forpagtet areal ved Højet Vandværk er **fjernet**, idet vilkåret er utidssvarende og uklart formuleret. Det er således uklart, hvor meget der rent faktisk må udspreddes på arealet, og hvordan det skal kontrolleres.

Det gamle vilkår 2.7 om udspreddningsteknik er **fjernet**, idet indholdet nu er en del af husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Det gamle vilkår 2.8 om kortes mulig udbringningsperiode er **bibeholdt**, nu som vilkår 8.

Det gamle vilkår 2.9 om først at omrøre gyllen umiddelbart før udbringning er **bibeholdt**, nu som vilkår 9.

Det gamle vilkår 2.10 om påfyldningsplads er **bibeholdt**, nu som vilkår 10.

3.3 LUFT OG LUGT

Det gamle vilkår 3.1 om at der ikke må være lugtgener, er **bibeholdt**, nu som vilkår 11.

Det gamle vilkår 3.2 om drift af ventilationsanlæg er **bibeholdt**, nu som vilkår 12.

Det gamle vilkår 3.3 om renholdelse m.m. af ventilationsanlæg er **bibeholdt**, nu som vilkår 13.

Det gamle vilkår 3.4 om evt. klager over lugt er **bibeholdt**, nu som vilkår 14.

Det gamle vilkår 3.5 om støvgener er **bibeholdt**, nu som vilkår 15.

3.4 STØJ

Det gamle vilkår 4.1 om støjgrænser er **bibeholdt**, nu som vilkår 16. Vilkaaret er dog tilføjet en præcisering af midlingsperioderne på lørdage.

Det gamle vilkår 4.2 om til- for frakørsel er **bibeholdt**, nu som vilkår 17.

Det gamle vilkår 4.3 om evt. iværksættelse af støjdæmpende tiltag er **bibeholdt**, nu som vilkår 18.

3.5 FLUEBEKÆMPELSE

Det gamle vilkår 5.1 om fluebekæmpelse er **bibeholdt**, nu som vilkår 19.

3.6 KEMISKE BEKÆMPELSESMIDLER

Det gamle vilkår 6.1 om bekæmpelsesmidler er **bibeholdt**, nu som nr. 20.

3.7 AFFALD

Det gamle vilkår 7.1 om animalsk affald er **fjernet** da indholdet svarer til nugældende lovgivning og vilkåret er dermed overflødig.

3.8 SPILDEVAND

De gamle vilkår 8.1 om spildevand og tagvand er **bibeholdt**, nu som nr. 21.

3.9 BAT

Der er indsat **nye** vilkår 22 og 23 om begrænsning af husdyrgødningens indhold af fosfor. I efterfølgende afsnit 4.2 Fosfor og anvendelse af BAT er der redegjort for baggrunden for de nye vilkår.

3.10 EGENKONTROL

Det gamle vilkår 9.1 om driftsjournal er **bibeholdt**, nu som vilkår 24.

Det gamle vilkår 9.2 om evt. støjmåling /-beregning er **bibeholdt**, nu som vilkår 25.

3.11 RENERE TEKNOLOGI

Det gamle vilkår 10.1 om at lægge vægt på renere teknologi ved indkøb, ændringer m.m. er **bibeholdt**, nu som vilkår 26.

3.12 SIKKERHEDSFORANSTALTNINGER

Det gamle vilkår 11.1 om indretning af produktionsanlæg er **bibeholdt**, nu som vilkår 27.

Det gamle vilkår 11.2 om akut forurening er **bibeholdt**, nu som vilkår 28. Der er dog fortaget en mindre redigering idet, de gamle myndighedsnavne "Nykøbing Falster Kommune" og "Storstrøms Amt" er fjernet fra vilkåret.

Det gamle vilkår 11.3 om sikring mod gylleudslip er **fjernet** idet, indholdet er blevet erstattet af gældende lovgivning.

Det gamle vilkår 11.4 om indretning af gyllekanaler er **fjernet** idet, vilkåret er blevet overflødig nu, hvor kanalerne er etableret.

Der er indsat **nyt** vilkår 29 om opbevaring af evt. flydende handelsgødning. For nærmere redegørelse se afsnit 4 Bedst tilgængelig teknik (BAT) og begrænsende foranstaltninger.

3.13 ENERGI OG VANDFORBRUG

Som vilkår 30 og 31 er der indsat 2 **nye** vilkår om vedligehold af drikkevandssystem og om årsopgørelse af vand, el- og dieselforbrug. Nærmere redegørelse for vilkårene findes i det efterfølgende afsnit 4 Bedst tilgængelig teknik (BAT) og begrænsende foranstaltninger.

3.14 BEREDSKABSPLAN

Som vilkår 32 og 33 er der indsat 2 **nye** vilkår om beredskabsplan. For nærmere redegørelse se afsnit 4 Bedst tilgængelig teknik (BAT) og begrænsende foranstaltninger.

3.15 HUSDYRBRUGETS OPHØR

Der er indsat **nyt** vilkår 34 om plan for nedlukning og forureningsbegrænsende foranstaltninger i forbindelse med nedlukning. For nærmere redegørelse se afsnit 4 Bedst tilgængelig teknik (BAT) og begrænsende foranstaltninger.

4 BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER

Teknologierne til begrænsning af ammoniakfordampning og lugtpåvirkning m.v. fra stalde og lagre, samt til bedre udnyttelse af næringsstofferne i husdyrgødningen er i stadig udvikling. Hovedformålet med revurderinger er, at det løbende sikres, at husdyrbrugets indretning og drift fortsat er baseret på anvendelse af BAT. Inden husdyrbruget, gennem skærpede krav i en revideret miljøgodkendelse, pålægges investeringer for at nå op på BAT niveau, skal det sikres, at kravet er proportionalt. Det vil sige, at der er et rimeligt forhold mellem den miljøeffekt, som kan opnås ved indførelse af BAT og de økonomiske omkostninger ved indførelsen.

Kommunens vurdering af anvendelse af BAT til reduktion af emissionsniveauer indeholder således en samlet vurdering af det teknisk og økonomisk mulige for det konkrete anlæg som helhed. Til denne vurdering har kommunen taget udgangspunkt i Miljøstyrelsens udmeldinger i forbindelse med Teknologiblade, som beskriver en række relevante teknikker og teknologier. Det fremgår ligeledes af teknologiblade, hvor meget hver teknik eller teknologi koster i etablering, drift og vedligeholdelse opgjort i forhold til miljøeffekten (kr. pr. kg reduceret N) samt i forhold til de samlede produktionsomkostninger (kr. pr. produceret gris) afhængig af brugsstørrelse. Miljøstyrelsen har samtidig angivet, at enkeltteknologier med reduktionsomkostninger, der overstiger ca. 100 kr. pr. kg. reduceret N ikke bør indgå i en vurdering, da det vurderes ikke at være proportionelt. Ligeledes bør de samlede ekstra omkostninger ved anvendelse af BAT ikke overstige 8 kr. pr. produceret slagtesvin.

Følgende områder vurderes i forhold til BAT:

- Ammoniakfordampning fra stald og lager, som kan begrænses gennem staldindretning, teknologier i staldene, fodersammensætning og opbevaring af husdyrgødning.
- Fosfor indhold i husdyrgødningen grundet fodersammensætningen.
- Opbevaring af gødning.
- Udbringning af gødning.
- Forbrug af vand og energi.
- Management.
- Støj.
- Lugt.

4.1 AMMONIAK OG ANVENDELSE AF BAT

Miljøstyrelsens vejledende BAT emissionsgrænser for slagtesvin på gyllebaserede staldsystemer udgivet i maj 2011 angiver emissionen fra produktion af slagtesvin i henholdsvis nyanlæg og eksisterende staldanlæg. Emissionsgrænserne udregnes ved forskellige ligninger.

Vægtkorrrektionsfaktor 2014 norm:

$$(\text{afg.vægt} - \text{indg.vægt}) \times (13,777 + 0,1731 \times (\text{afg.vægt} + \text{indg.vægt}))/2852 \\ (107 - 30) \times (13,777 + 0,1731 \times (107+30))/2850 = 1,0129$$

Max. emission ved ny stald

Emissionsgrænseværdi i tilfælde af ny stald og 8.964 sl.svin 30 – 107 kg:
 $(0,30 - (((0,30 - 0,21)/(750 - 210)) \times (233,32 - 210))) \times 1,0129 \times 8.964 = 2.688,60 \text{ kg NH}_3\text{-N pr. år}$

Max. emission i eksisterende anlæg

Tages Miljøstyrelsens vejledende BAT emissionsgrænser for eksisterende anlæg (stalde med 25-49 % fast gulv) bør den aktuelle produktion maksimalt udlede:
 $1,0129 \times 0,36 \text{ kg NH}_3\text{-N pr. svin} \times 8.964 = 3.268,67 \text{ kg NH}_3\text{-N pr. år}$

Beregning af emissionen via husdyrgodkendelse.dk

I henhold til beregningen i husdyrgodkendelse.dk, skema 68374, er den faktiske emissionsværdi på 3.244,25 kg NH₃-N pr. år.

Konklusion

Dvs. den faktiske emission er over hvad der bør forventes af ny anlæg, men lige under hvad der forventes i et eksisterende anlæg.

I det følgende skal der ses på, om der findes teknikker/teknologier, der hver for sig, eller i kombination med hinanden, kan nedbringe ammoniakemissionen, og som det samtidigt er økonomisk proportionalt at påbyde bedriften. Ammoniakemission fra anlægget kan mindskes ved at begrænse dyrenes udskillelse af kvælstof, begrænse tabet af ammoniak fra husdyrgødningen eller at opsamle ammoniak fra luften ved rensning.

Staldindretning/-system

Pt. har Miljøstyrelsen udarbejdet ét Teknologiblad for indretning af stalde til slagtesvin omhandlende delvist fast gulv⁴.

Den aktuelle produktion sker på delvis spaltegulve med 25 – 49 % fast gulv. Hvis hele produktionen foregik på gulve med 50 -75 % fast gulv vil ammoniak fordampningen komme ned på niveau med ny anlæg. (jf. scenarieberegning 76863 i husdyrgodkendelse.dk vil fordampning komme ned på 2.580,93 kg N pr. år). En renovering af gulvene vil således kunne reducerer ammoniak fordampningen med ca. 665 kg N. Hvis priser pr. kg reduceret N højst må være 100 kr. skal en renovering således kunne holdes under 66.500,- kr.

Kommunens vurdering

En renovering af gulvene i de 3 stalde vurderes til at koste væsentligt over 66.500,- kr og vil derfor være for dyrt et tiltag til at være proportionalt. Guldborgsund Kommune vurderer derfor, at teknologien ikke skal indgå i kommunens fastlæggelse af emissionsgrænseværdien for ammoniak.

Teknikker/teknologier i stald

P.t. har miljøstyrelsen udarbejdet Teknologiblade med beskrivelser af følgende teknikker/teknologier til begrænsning af ammoniak fra slagtesvinestalde:

- Køling af gylle i slagtesvinestalde⁵
- Svovlsyrebehandling af gylle⁶
- Kemisk luftrensning med syre⁷
- Biologisk luftrensning⁸

Køling af gylle

Jævnfør Miljøstyrelsens teknologiblade kan gyllekøling etableres ved nedstøbning af køleslanger i kanalbund eller alternativt udlægges de direkte oven på kanalbunden. Derudover fremhæves det, at gyllekøling mest vil være relevant i besætninger, hvor den indvundne varme kan anvendes til opvarmningsformål. Jo større andel af den indvundne varme der kan udnyttes, desto større gevinst opnås ved teknikken. Der er i teknologibladet taget udgangspunkt i, at der produceres varme svarende til 3 gange forbruget af strøm.

---

⁴ Delvist fast gulv, TB, 29.03.2011

⁵ Køling af gylle i slagtesvinestalde, TB, 23.05.2011

⁶ Svovlsyrebehandling af gylle, TB, 23.05.2011

⁷ Kemisk luftrensning med syre, TB, 23.05.2011

⁸ Biologisk luftrensning, TB, 23.05.2011

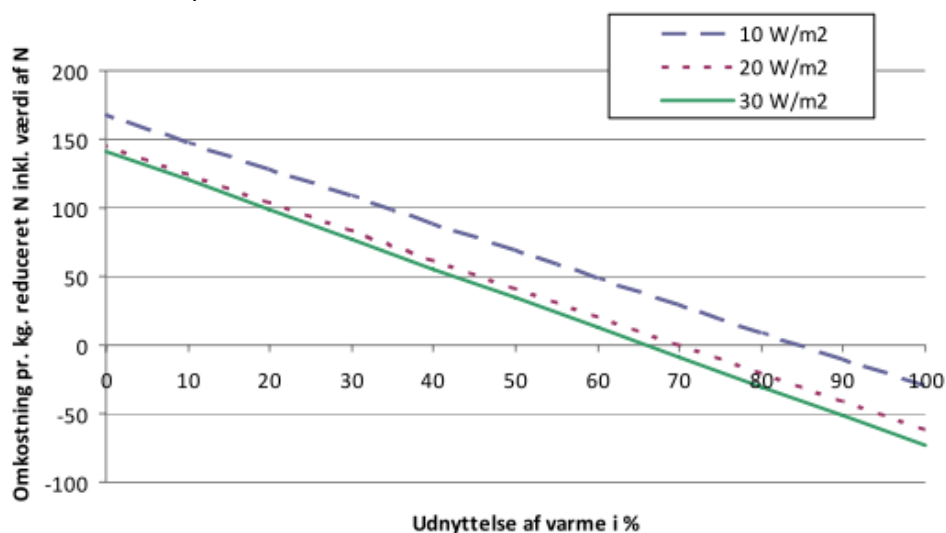
Det er en varmeudnyttelse på 60 %, der ligger til grund for Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier.

Nedenstående tabel viser omkostninger pr. slagtesvin inkl. værdien af N opgjort ved 250 DE

	10 W/m ²		20 W/m ²		30 W/m ²	
	Kr.	i %	Kr.	i %	Kr.	i %
100 % varmeudnyttelse	-1,1	-0,2	-4,3	-0,8	-7,4	-1,4
60 % varmeudnyttelse	1,8	0,3	1,5	0,3	1,3	0,2
40 % varmeudnyttelse	3,2	0,6	4,4	0,8	5,6	1,1
0 % varmeudnyttelse	6,1	1,2	10,2	2,0	14,3	2,8

Negative værdier vil betyde en besparelse i forhold til referencesystemet.

Nedenstående figur viser udgiften pr. kg. N reduceret inkl. værdien af N som funktion af udnyttelsen af varmen.

Kommunens vurdering

Den aktuelle husdyrproduktion har ingen mulighed for udnyttelse af varmen. Prisen pr. kg reduceret N bliver derfor langt over 100 kr. jf. ovenstående graf. Der til kommer, at de i tabellen anførte værdier gælder ved nyopførelse. Ved indbygning i eksisterende stalde bliver etablerings udgifterne højere. Det er derfor vurderet, at det ikke er proportionalt, at lade teknologien indgå i kommunens fastlæggelse af emissionsgrænseværdien for ammoniak.

Svovlsyrebehandling af gylle

Jævnfør Miljøstyrelsens teknologiblad vil tilsætning af syre til gyllen bevirke at pH-værdien falder, hvorved ammoniakfordampningen reduceres.

I teknologibladet er der følgende oplysninger om udgifterne ved svovlsyrebehandling af gylle afhængig af størrelsen af husdyrholdet i stalde med henholdsvis 25-49 % og 50-75 % fast gulv. Værdierne er angivet for nyanlæg.

Tabel. Økonomiske konsekvenser ved svovlsyrebehandling af gylle, slagtesvin

	Samlet årlig meromkostning	Samlet meromkostning pr. produceret slagtesvin	Samlet meromkostning pr. kg N reduceret inkl.

DE	inkl. værdien af N	inkl. værdien af sparet N		værdien af sparet	
	Kr.	Kr.	I %	Kr. ved 25-49%	Kr. ved 50-75%
75	150.947	51	10	108	104
150	167.299	26	5	56	53
250	184.484	16	3	33	32

Kommunens vurdering

Omkostningerne pr. kg. reduceret N er tilsyneladende proportionale, men som det fremgår af tabellen er meromkostningerne pr. produceret slagtesvin over de af Miljøstyrelsen fastsatte 8 kr. Der til kommer at de anførte udgifter er ved ny anlæg, og udgifterne ved indbygning i eksisterende anlæg må forventes at være væsentligt højere. Teknikken kan derfor ikke betragtes som værende proportional. Guldborgsund Kommune har derfor vurderet, at teknologien ikke skal indgå i fastlæggelsen af emissionsgrænseværdien for ammoniak.

Kemisk luftrensning med syre

Ifølge Miljøstyrelsens teknologiblade kan der gennemføres rensning af al afgangsluft fra stalden eller kun for en del af afgangsluften afhængig af den ønskede effekt og eventuelle konstruktionsmæssige forhold i staldene.

Ved vurdering af omkostninger og proportionalitet har kommunen valgt at tage udgangspunkt i 60 % luftrensning for alle stalde, da dette giver et gennemsnit for teknologien.

I teknologibladet er der følgende oplysninger om udgifterne ved luftrensning med syre afhængig af størrelsen af husdyrholdet. Værdierne er angivet for nyanlæg.

Tabel. Økonomiske konsekvenser ved kemisk luftrensning med syre, slagtesvin

60 % luftrensning	Samlet årlig meromkostning inkl. værdien af N	Samlet meromkostning pr. produceret slagtesvin inkl. værdien af sparet N		Samlet meromkostning pr. kg N reduceret inkl. værdien af sparet N
DE	Kr.	Kr.	I %	Kr.
75	81.079	28	5	92
150	122.425	21	4	68
250	175.189	18	3	58

Kommunens vurdering

Omkostningerne pr. kg. reduceret N er tilsyneladende proportionale, men som det fremgår af tabellen er meromkostningerne pr. produceret slagtesvin over de af Miljøstyrelsen fastsatte 8 kr. Der til kommer at de anførte udgifter er ved ny anlæg, og udgifterne ved indbygning i eksisterende anlæg må forventes at være væsentligt højere.

Selv hvis der tages udgangspunkt i kun 20 % luftrensning, overstiger omkostningen pr. produceret svin de 8 kr., som Miljøstyrelsen vurderer er grænsen for at udgiften er proportional. Guldborgsund Kommune har derfor vurderet, at teknologien ikke skal indgå i kommunens fastlæggelse af emissionsgrænseværdien for ammoniak.

Biologisk luftrensning

Ifølge Miljøstyrelsens teknologiblad virker biologisk luftrensning på reduktion af ammoniak og lugt ved hjælp af biologisk omsætning af de forurenende stoffer. Danske undersøgelser har vist, at tilstopning af filtret forekommer mere eller mindre hyppigt. Tilstopning er kritisk, idet det påvirker renseseffektiviteten, energiforbruget og øger risikoen for driftsproblemer i stalden.

Ved vurdering af omkostninger og proportionalitet har kommunen valgt at tage udgangspunkt i 60 % luftrensning for alle stalde, da dette giver et gennemsnit over teknologierne.

I teknologibladet er der følgende oplysninger om udgifterne ved biologisk luftrensning afhængig af størrelsen af husdyrholdet. Værdierne er angivet for nyanlæg.

Tabel. Økonomiske konsekvenser ved biologisk luftrensning, slagtesvin

60 % luftrensning	Samlet årlig meromkostning inkl. værdien af N	Samlet meromkostning pr. produceret slagtesvin inkl. værdien af sparet N		Samlet meromkostning pr. kg N reduceret inkl. værdien af sparet N
DE	Kr.	Kr.	I %	Kr.
75	80.155	29	6	91
150	113.564	20	4	63
250	204.871	22	4	69

Kommunens vurdering

Omkostningerne pr. kg. reduceret N er tilsyneladende proportionale, men som det fremgår af tabellen er meromkostningerne pr. produceret slagtesvin over de af Miljøstyrelsen fastsatte 8 kr. Der til kommer at de anførte udgifter er ved ny anlæg, og udgifterne ved indbygning i eksisterende anlæg må forventes at være væsentligt højere. Teknikken kan derfor ikke betragtes som værende proportional. Dette gælder også hvis der tages udgangspunkt i 20 % luftrensning. Guldborgsund Kommune har derfor vurderet, at teknologien ikke skal indgå i kommunens fastlæggelse af emissionsgrænseværdien for ammoniak.

Råprotein i slagtesvinefoder

P.t. har miljøstyrelsen udarbejdet et Teknologiblade om foderteknikker/teknologier til begrænsning af ammoniak fra slagtesvinestalde. Det drejer sig om Råprotein i slagtesvinefoder⁹.

Jævnfør Miljøstyrelsens teknologiblade om råprotein vil et lavere niveau af råprotein pr. foderenhed (FE) medfører mindre udskillelse af kg N pr. kg tilvækst. Omkostningerne er mindst i besætninger over 150 DE, da der her forudsættes fasefodring, men kan svinge meget fra år til år afhængig af foderpriser.

Ved vurdering af omkostninger pr. kg N reduceret er staldsystemet jævnfør teknologibladet afgørende grundet udgangsfordampningens størrelse.

⁹ Råprotein i slagtesvinefoder, TB, 31.05.2011

Omkostningen pr. kg reduceret N stiger med andel af fast gulv og bliver meget høj, hvis proteinreduktionen gennemføres sammen med andre teknologier som gyllekøling, luftrensning eller svovlsyrebehandling af gylle.

I teknologibladet (tabel 6+7) er der følgende oplysninger om udgifterne ved ændret råproteinindhold i foderet. Beregningerne er her vist med udgangspunkt i fasefodring og delvist fast gulv samt henholdsvis tør- og vådfoder.

Tabel. Økonomiske konsekvenser ved reduceret råprotein, slagtesvin.

Råprotein gram/FEsv	Omkostninger, kr. pr. kg NH ₃ -N reduceret	
	25-50 % fast gulv + tørfoder	25-50 % fast gulv, vådfoder
157	0	0
153	9	10
147	46	70
141,5	113	146

Forskel på tør og vådfoder skyldes blandt andet, at der kan være tab af aminosyrer i vådfoderanlæg, hvilket gør, at der kan være behov for at tilsætte større mængder syntetiske aminosyrer.

Siden teknologibladet blev udgivet er sket en forskydning i normtallet for gram råprotein pr. FE. Normtallet er nu nede på 147,2 g.

På baggrund af teknologibladet vil omkostningen pr. kg reduceret N overstige 100 kr., hvis man går ned på 141,5 g råprotein/FE ved delvist spaltegulv (både ved våd- og tørfodring). Der tages derfor udgangspunkt i niveauet 147 g råprotein/FE. Niveauet 147 g råprotein/FE og 2,89 FE/kg tilvækst er desuden at betragte som BAT jf. BREF-dokumentet¹⁰.

Niveauet 147 g/FE med et foderforbrug på 2,89 FE/kg tilvækst vil medføre meromkostninger svarende til 46/70 kr. pr. reduceret kg N ved henholdsvis tør- og vådfoder. Med de anvendte prisforudsætninger koster niveauet ca. 1,9 kr. pr. svin ved tørfoder og 3,0 kr. pr. svin ved vådfoder, når der er eksisterende anlæg til fasefodring. Med udgangspunkt i ovenstående vurderer kommunen, at det er BAT at anvende reduceret råprotein svarende til 147 g/FE, 2,89 FE/kg tilvækst og fasefodring på bedriften som forudsætning for fastlæggelse af emissionsgrænseværdien for ammoniak.

Forskellen på normforbruget på 147,2 g med et foderforbrug på 2,85 FE/kg tilvækst og BAT forbruget på 147 g råprotein pr. FE med et foderforbrug på 2,89 FE/kg tilvækst vurderes at være marginal. Der er i husdyrgodkendelse.dk (scenarieberegning 76864) gennemført beregning af effekten af at gå fra 147,2 til 147 g råprotein pr. FE med dertil hørende foderforbrug. Resultatet i husdyrgodkendelse.dk viser at ammoniakfordampningen **stiger** med ca. 0,5 kg N pr. år pr. DE. Dette skyldes, stigningen i foderforbruget virker kraftigere end sænkelsen af råprotein indholdet.

¹⁰ EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensive svine- og fjerkræbrug 2003.

Kommunens vurdering

Det er jf. ovenstående vurderet, at normforbrug på 147,2 g råprotein/FE og et foderforbrug på 2,85 FE/kg tilvækst er at foretrække fra for de BAT værdier for råprotein og foderforbrug der fremgår af Teknologibladet. Guldborgsund Kommune har derfor valgt ikke at lade Teknologibladets indgå i kommunens fastlæggelse af en konkret emissionsgrænseværdi for ammoniak.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

P.t. har Miljøstyrelsen udarbejdet teknologiblade med beskrivelser af forhold til begrænsning af ammoniakfordampningen fra flydende husdyrgødning i gyllebeholdere ved fast overdækning¹¹.

Ifølge teknologibladet kan der forventes en reduktion af ammoniakfordampning fra lageret svarende til 50 % set i forhold til en gyllebeholder med tæt overdækning i form af naturligt flydelag.

I teknologibladet (tabel 1) er der følgende oplysninger om udgifterne ved anvendelse af fast overdækning på gyllebeholder.

Økonomiske konsekvenser ved fast overdækning gyllebeholder, slagtesvin

Overdækning, slagtesvin	Samlet årlig meromkostning fratrukket værdien af øget N-indhold	Samlet meromkostning pr. produceret slagtesvin inkl. værdi af sparet handelsgødning		Samlet meromkostning pr. kg N reduceret incl. værdi af sparet handelsgødning
Dyreenheder		Kr.	I %	Kr.
75	9.155	3	0,8 %	127
150	13.822	3	0,6 %	96

På ejendommen er der 2 gyllebeholdere med overdækning i form af naturligt flydelag. Skønsmæssigt fordeles gyllen i de 2 beholdere med 98 DE i den mindste, og 135 DE i den største.

Kommunens vurdering

Jf. ovenstående bliver prisen pr. kg reduceret N over 100 kr. når beholderen er mindre end til ca. 150 DE. Hver af de 2 beholdere er således for lille til, at det er proportionalt, at lade teknologien indgå i kommunens fastlæggelse af emissionsgrænseværdien for ammoniak. Ved denne vurdering er der taget højde for, at der tale om eksisterende beholdere, hvor det kan være dyre at etablere en fast overdækning i forhold til en ny beholder.

Totaldeposition på kategori 1-natur og kategori 2-natur

Radbjergvej 16 er beliggende over 8 km fra nærmeste kategori 1-natur og over 2,5 km fra nærmeste kategori 2-natur. Jf. beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk er anlæggets maksimale påvirkning af nærmeste kategori 2 natur på 0,0 kg N pr. ha pr. år. Kravet til maksimal totaldeposition på 0,2 kg N/ha/år i naturområderne, når der er andre husdyrproduktioner, der påvirker de nævnte områder, er således overholdt.

¹¹ Fast overdækning af gyllebeholder, TB, 11.11.2010

Konklusion

Jf. ovenstående gennemgang af mulige teknikker/teknologier til begrænsning af ammoniakemissionen fra husdyrbruget er det konkluderet, at der ikke findes økonomisk proportionelle teknikker/teknologier til nedbringelse af ammoniakemissionen. Den aktuelle emission på 3.244 kg N/år accepteres derfor som værende BAT for den aktuelle produktion. For så vidt angår totaldepositionskravet til kategori 1 og 2 natur er dette, jf. beregninger i Husdyrgodkendelse.dk, overholdt ved den aktuelle produktion, og der skal derfor ikke ses på en evt. tidsfrist for overholdelse af kravet.

4.2 FOSFOR OG ANVENDELSE AF BAT

Ved fastlæggelse af grænseværdier for fosfor, skal der, som for ammoniak, findes et passende balancepunkt mellem mulighederne for at mindske miljøpåvirkningerne og de dertil svarende omkostninger. Miljøstyrelsen vurderer i den forbindelse, at yderligere generelle krav til begrænsning af fosfor begrundet i BAT skal baseres på omkostningsneutrale teknikker og teknologier.

Tilførslen af fosfor til udbringningsarealerne kan reduceres enten ved anvendelse af foderteknikker, der mindsker husdyrgødningens indhold af fosfor, eller ved separeringsteknikker, der medfører at den mest fosforholdige del af husdyrgødningen kan afsættes til anden side. Jf. udmeldinger fra Miljøstyrelsen er separeringsteknikker ikke relevante at inddrage ved fastlæggelse af grænseværdier for fosfor, da de ikke vil være til rådighed for alle indenfor branchen grundet problematikker omkring afsætning. På baggrund af dette baseres fastlæggelse af grænseværdien for fosfor ud fra optimering af fosforudnyttelsen hos grisene.

Begrænsningen i fosforindholdet i gødningen kan opnås med en kombination af fasefodring, brug af mikrobielt fytase, brug af mineralske fosforkilder med høj fosfortilgængelighed og valg af basisfodermidler med lavt indhold af fosfor.

Jf. Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier vil følgende grænseværdier for fosfor i husdyrgødningen kunne anvendes ved vurdering af anvendelse af BAT:

- Slagtesvin: 22,3 kg P/DE ab lager, som svarer til 31,2 kg P/ha ved udbringning med 1,4 DE/ha på ansøgers samlede godkendte areal.
- For en produktion på 233,32 DE svarer dette til 5.203 kg P/år.

Jf. skema 68374 er der ved den aktuelle produktion og med husdyrgodkendelse.dk's normtal 5.645 kg P i gødningen pr. år, svarende til 24,2 kg P/DE.

I teknologibladet for fosfor til slagtesvin¹² er der beskrevet 4 niveauer af fosfor i slagtesvinefoder. Alle 4 niveauer forudsætter fodring efter minimumsnormer for fordøjeligt fosfor i foderet. Ved fodring efter minimumsnormer indlejres 75-80 % af det fordøjelige fosfor i grisene, og reduktion opnås alene ved at øge fordøjeligheden for fosfor, så der kommer mindre ufordøjeligt fosfor i gødningen.

Niveauet 4,8 g P/FE svarer til anvendelse af de teknikker, som er beskrevet i BREF-dokumentet – sammen med danske minimumsnormer for indhold af

---

¹² Fosforindhold i slagtesvinefoder, Teknologiblad, Miljøstyrelsen, 31.05.11

fordøjeligt fosfor i foderet. Niveauet kan nås både med og uden fasefodring og ved anvendelse af fytase i doseringer fra 100-150 % af standarddosis afhængig af fodermiddelvalg. Niveauet forventes at være gratis.

Niveauet 4,6 g P/FE forudsætter en fytasedosis på 150-200 % af standarddosis, og har samme forudsætninger om normalt fodermiddelvalg som ved niveauet på 4,8 g P/FE. Ved gennemsnitspriser er dette niveau stort set gratis, men vil med foderpriser som i 2009 koste ca. 50 øre pr. svin, fordi iblanding af solsikkekrå begrænses lidt. Omkostningerne ved dette niveau vil normalt ligge på 0-1 kr. pr. svin – men dog højere i besætninger med adgang til gærfløde.

Niveauet 4,4 g P/FE forudsætter maksimal fytasedosering og betydelige restriktioner i valget af fodermidler. I tørfoder betyder kravet stort set udelukkelse af solsikkekrå. I vådfoder vil niveauet stort set udelukke anvendelse af gærfløde og virke moderat begrænsende for anvendelse af valle, især hvis valle anvendes sammen med andre proteinkilder end sojaskrå. Omkostningerne vil derfor være højere i vådfoderbesætninger med adgang til valle og gærfløde.

Niveauet 4,2 g P/FE er meget restriktivt på valget af fodermidler.

Miljøstyrelsens vejledende grænseværdi på 22,3 kg P/DE tager udgangspunkt i niveauet 4,6 g P/FE, idet dette niveau er vurderet til at være tæt på udgiftsneutralt i de fleste år.

"P ab dyr pr. slagtesvin" beregnes ud fra følgende ligning og værdierne i nedenstående tabel. Værdierne i tabellen er ikke er bindende enkeltvis.:

$((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram fosfor pr. FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst})$.

Den aktuelle produktion har følgende værdier for de enkelte faktorer:

Faktor	Værdi
Antal slagtesvin	8.964
Indgangsvægt, kg	30
Afgangsvægt, kg	107
FEsv pr. kg. tilvækst	2,85
Gram fosfor pr. FEsv.	4,6

En beregning for den aktuelle produktion kommer således frem til P ab dyr på 0,586 eller 5.253 kg P pr. år. Dvs. niveauet 4,6 g P/FE og 2,85 FE pr. kg. tilvækst stort set svarer til Miljøstyrelsens vejledende grænseværdi.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at niveauet 4,6 g P/FE med et foderforbrug svarende til 2,85 FE/kg tilvækst er at betragte som BAT for den aktuelle produktion. Der indsættes derfor nyt vilkår om maksimalt indhold af P i gødningen på 5.253 kg/år. Samt vilkår om hvilke faktorer, der skal foreligge dokumentation for og hvorledes gødningens fosforindhold skal beregnes.

Kravet er vurderet til at være tæt på udgiftsneutralt jf. Miljøstyrelsens udmelding i Teknologiblad "Fosforindhold i slagtesvinefoder", 2. udgave fra 30.06.2010 med revision af 31.05.2011.

4.3 OPBEVARING AF GØDNING

Jævnfør BREF er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge skal være tætte og korrosionsbeskyttede. Beholderne skal tømmes jævnligt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – normalt 1 gang årligt, og der bør kun omrøres i gyllen umiddelbart før tømning af beholderen. Endvidere er det BAT at overdække beholderen med fast låg eller med et naturligt flydelag, der er etableret med snittet halm eller tilsvarende.

Med ændringen af husdyrgødningsbekendtgørelsen i 2008 blev der fastsat en række generelle regler for tekniske installationer til forebyggelse af gylleuheld. Derudover er der lovkrav om regelmæssig beholderkontrol.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der leves op til BAT for opbevaring af husdyrgødningen med hensyn til de praktiske forhold ved overholdelse af de generelle regler. Der er derfor ikke behov for nye vilkår om opbevaringen af husdyrgødningen.

4.4 UDBRINGNING AF GØDNING

For så vidt angår anvendelse af BAT i relation til udbringning af husdyrgødning på arealerne er det Miljøstyrelsens opfattelse, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af Husdyrgødningsbekendtgørelsen, er BAT. Dette er ligeledes Guldborgsund Kommunens vurdering. Ved en revurdering er der som tidligere beskrevet ikke lovhjemmel til at foretage en habitatvurdering af bedriftens udbringningsarealer.

4.5 FORBRUG AF VAND OG ENERGI

Begrænsningen i anvendelsen af ressourcerne vand og energi skal indgå som en integreret del af BAT. Forbruget af vand og energi afhænger dog betydeligt af den enkelte ejendom og driftsmæssige forhold på denne. Der er derfor ikke fastlagt egentlige grænseværdier for disse parametre fra Miljøstyrelsens side. Forbruget kan desuden afhænge betydeligt af hvilke teknologiske løsninger, der anvendes til begrænsning af andre forureningsparametre.

I forhold til vandforbruget er det ifølge BREF-dokumentet BAT at rengøre stalde og inventar med højtryksrensning efter hver produktionscyklus, at foretage kalibrering af drikkevandsanlæg for at undgå spild, at registrere vandforbrug samt at finde og reparere evt. lækager og benytte drikkepipler over trug.

Jf. BREF-dokumentet er det BAT at anvende lavenergibelysning, optimere udformningen af ventilationssystemet, gennemføre eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring i stalde, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation. Samtidig vurderes det som BAT, at der gennemføres registreringer af forbruget, og at defekter identificeres og udbedres.

Yderligere er det BAT, at der ved udvælgelse af udstyr er fokus på besparende egenskaber.

Bedriftens hidtidige forbrug af energi ligger på ca. 5.100 m³ vand og 108.000 kWh strøm om året. Diesel forbruget er ikke opgivet.

Ifølge normtal er vandforbruget i slagtesvinestalde på ca. 0,559 m³ pr. slagtesvin pr. år. Produktionen på 8.964 slagtesvin på Radbjergvej 16 har således et forventeligt forbrug på ca. 5.011 m³ plus forbruget til husholdning, sprøjtning og maskinvask.

Ifølge normtal er elforbruget i slagtesvinestalde på ca. 11 kWh pr. slagtesvin pr. år. Produktionen på 8.964 slagtesvin på Radbjergvej 16 har således et forventeligt forbrug på ca. 98.600 kWh plus forbrug til husholdning. Det skal dog bemærkes at normtallene er ud fra nyeste teknik til staldventilation og belysning m.m. Det er således forventeligt, at ældre staldanlæg ligger noget højere.

Dieselforbruget er der ingen normtal for, da jordtype, afgrødevalg, dyrkningsmetode m.m. er så forskellige fra bedrift til bedrift, at et samlet normtal ikke giver nogen mening.

Kommunens vurdering

Umiddelbart ser det ud til, at bedriften har et vand- og strømforbrug der ligger tæt op af normtallene. Ved ny indkøb bør der dog fortsat ses på energiforbruget og ved årlige opgørelser af forbruget skal evt. udsving analyseres.

For at sikre at der leves op til BAT har kommunen vurderet, at der skal påbydes følgende nye vilkår:

- 28. Drikkevandssystemerne skal drives og vedligeholdes således, at unødigt spild undgås.**
- 29. Der skal årligt udarbejdes en opgørelse over det foregående års forbrug af vand, elektricitet og diesel. Eventuelle væsentlige udsving i forbruget i forhold til det/de foregående år skal forklares i opgørelsen, og der skal redegøres for gennemførte tiltag til at reducere forbruget. Opgørelsen skal forevises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune på anmodning.**

4.6 MANAGEMENT

Management skal indgå som en integreret del af opfyldelsen af princippet om BAT. Management handler i høj grad om de elementer, som er en naturlig del af driftslederens tilrettelæggelse af driften af husdyrbruget, og er derfor en meget vigtig del af BAT. Det er således vigtigt, at den daglige drift er tilrettelagt ud fra principperne om godt landmandskab og ansvarlig driftsledelse, således at anlægget giver anledning til mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne.

Jf. Miljøstyrelsens vejledning og BREF-dokumentet kan det betragtes som BAT, at registrere forbruget af energi og næringsstoffer i produktionen, herunder

fastlægge mål for husdyrholdets næringsbehov i forhold til forventet tilvækst, udarbejde foderplaner, der sikrer en optimal udnyttelse af foderets næringsstoffer og følge foderforbruget løbende. Disse elementer indgår i dansk husdyrproduktion gennem fastlæggelse af retningsgivende normer for husdyrholdets næringsbehov.

Tilsvarende kan det betragtes som BAT, at søge at opnå størst mulig udnyttelse af næringsstofferne i både husdyrgødning og handelsgødning gennem gødningsplanlægning og gødningsregnskaber - elementer som allerede er implementeret i dansk lovgivning.

Endvidere betragtes det som BAT at sikre, at ansatte har den nødvendige uddannelse, samt at der forefindes beredskabsplaner på husdyrbruget, der sikrer hensigtsmæssig adfærd ved uforudsete hændelser.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at bedriften lever op til BAT inden for management, hvis dansk lovgivning, eksisterende vilkår og følgende nye vilkår overholdes:

27. **Såfremt der på bedriftens arealer anvendes flydende handelsgødning, skal det opbevares i tanke, der er placeret så evt. spild kan opsamles og så tankene er sikret mod påkørsel.**
30. **Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for bedriftens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.**
31. **Beredskabsplanen, som skal være godkendt af Guldborgsund Kommune, skal som minimum indeholde:**
  - **Procedure, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe forurening fra ulykker/uheld og begrænse forureningens udbredelse.**
  - **Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres, hvornår og hvordan. Udenfor normal åbningstid kan miljøvagten og / eller beredskabet kontaktes via politiet på tlf. 114. Eventuel kontakt til miljøvagten og / eller beredskab fritager ikke for pligten til at orientere tilsynsmyndigheden først kommende hverdag efter forureningen.**
  - **Kortbilag over bedriften med angivelse af placering af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.**
  - **En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpende tiltag f.eks. inddæmning og opsamling af spild/lækage af stoffer, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.**
32. **Ejer skal senest en måned efter, at der er truffet beslutning om lukning af bedriften, indsende en plan til tilsynsmyndigheden, som beskriver de nødvendige foranstaltninger for at undgå fremtidig forureningsfare. Omfang og indhold af planen, samt tidsplan for hvornår foranstaltningerne skal være udført, skal accepteres af tilsynsmyndigheden.**

4.7 STØJ

Forhold omkring støj og anvendelse af BAT skal vurderes med udgangspunkt i lokale forhold, og der er ikke fastsat branchespecifikke grænseværdier for denne parameter, men vurderingen foretages med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledning om støj.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommunen vurderer, at alle gældende krav jf. Husdyrloven og tilhørende bekendtgørelse af overholdt. På baggrund heraf vurderes det, at der er anvendt BAT i relation til denne parameter på bedriften. Det er vurderet, at der ikke er belæg for ændringer i de gamle vilkår 4.1, 4.2, 4.3 og 9.2 som derfor bibeholdes nu med numrene 16, 17, 18 og 23.

4.8 LUGT

Ved en revurdering er der ikke lovhjemmel til at kræve husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveauer overholdt. Lugten fra lovligt etablerede anlæg kan således ikke kræves nedbragt til det niveau, der gælder i dag, med mindre der findes teknikker / teknologier, hvor udgiften er proportional med miljøforbedringen.

I henhold til beregning i skema 68374 er lugtbelastning fra bedriften som følger:

Område	Andre ejd.	Beregnings model	Samlet ukorrigeret	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt
Byzone	1	Ny	535,78	535,78	Over 2 km	Ja
Samlet bebyggelse	1	NY	397,59	397,59	Over 1 km	Ja
Enkelt bolig	1	NY	179,73	179,73	139,28	Ja *

- Vægtet gennemsnitsafstand er længere end 50% af korrigeret geneafstand.

Der er pt. kun en teknologitype, der kan mindske lugtbelastningen; enten kemisk eller biologisk luftrensning.

I foregående afsnit er teknologierne gennemgået i forbindelse med deres ammoniakbegrænsende effekt. Som det fremgår af foregående afsnit er det ikke proportionalt at påbyde nogen af disse teknologier i henhold til deres ammoniakreducerende egenskaber. I det følgende ses på teknikkernes lugtreducerende egenskaber.

Luftrensning

For kemisk luftrensning er der ingen dokumentation for lugtreduktion jf. Teknologiblad version 3, revideret 23.05.2011.

Biologisk luftrensning kan reducere lugt emissionen, men der er fortsat stor usikkerhed omkring virkningsgrader, og der er ikke foretaget miljøøkonomiske beregninger på effekten jf. Teknologiblad version 1, 23.05.2011.

Kommunens vurdering

Det er Guldborgsund Kommunes vurdering, at der ikke kan påvises hverken virkningsgrader eller proportionalitet ved et evt. krav om luftrensning, hvorfor teknikkerne ikke kan betegnes som BAT.

Konklusion

Der findes ikke teknikker / teknologier, der er tilstrækkeligt afprøvede til, at der foreligger godkendte tal for virkningsgrader målt i forhold til udgiftsniveau. Luftrensning kan derfor ikke indgå i fastsættelse af en emissionsgrænse for lugt.

Udover ovenstående teknologier er der en række forhold i den daglige drift, der er medvirkende til at holde lugtbelastningen nede. Det er således vigtigt at staldventilationen køre optimalt, at staldene holdes rene, samt at grisene trives og dermed har en hensigtsmæssig gødeadfærd. De tidligere nævnte vilkår omfattende vedligeholdelse og renholdelse af ventilationsanlæg, stalde m.m. er således også medvirkende til at modvirke for stor lugtbelastning. Disse vilkår anses for tilstrækkelige til at sikre BAT indenfor lugtemission.

4.9 SAMLET VURDERING AF ANVENDELSE AF BAT

Samlet er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at miljøbelastningen fra bedriften ligger på et forventeligt niveau, og at der er tænkt BAT ind, hvor dette er økonomisk proportionalt. Det er således vurderet, at der ikke på nuværende tidspunkt kan påbydes teknologiske forbedringer, men kun nye vilkår om energibesparelser og management.

5 HØRINGER

Guldborgsund Kommune annoncerede d. 21.08.12, at revurderingen af miljøgodkendelsen til Radbjergvej 16 blev igangsat, og at enhver, der ønskede det, havde ret til at se og kommentere sagen, samt at der kunne rekvireres udkast til afgørelse. Der var ingen, der henvendte sig med ønske om at blive inddraget i processen.

Udkastet til revisionsafgørelse har været i høring hos ejeren af bedriften, samt dennes konsulent. Da afgørelsen meddeles som påbud efter husdyrlovens § 39, jf. § 41, skal høringen betragtes som både partshøringen af bedriftens ejer og et forvarsel om påbud.

Høringen gav ikke anledning til bemærkninger eller ændringer i afgørelsen.

6 SAMLET VURDERING OG KONKLUSION

Guldborgsund Kommune vurderer, at bedriften ved overholdelse af de til enhver tid gældende miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og ved overholdelse af vilkårene i denne revisionsafgørelse anvender BAT set i forhold til, hvad der er praktisk og økonomisk muligt. Det er således vurderet, at bedriften har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra bedriftens produktion.